№ 299. Piątek 31. Grudnia 1858. Rok wydania 48.

GAZETA LWOWSKA.

P R E N U M E R A T A.
Na GAZETĘ LWOWSKĄ z DODATKIEM DZIENNYM i TYGODNIOWYM łącznie z ROZMAITOŚCIAMI wynosi:
Na pierwszy kwartał 1859, od 1go stycznia do ostatniego marca:
na miejscu . . . . 4 zł. } waluty austr.
z pocztą . . . . 5 zł. }
Przesyłki (franco) odbiera Kantor Gazety Lwowskiej, ulica Niższa Ormiańska Nr. 347.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

C. k. dyrekcya finansów krajowych mianowała byłego inspektora podatków, *Jana Blumenthal*, oficyałem kancelaryjnym II klasy; asystenta kancelaryi *Jana Jaworskiego Ihnasiewicza*, oficyałem kancelaryjnym III. klasy, a kwieskowanego kancelistę byłej prokuratury kameralnej, *Felicyana Motusza*, asystentem kancelaryi II. klasy do służby przy c. k. prokuraturze finansowej.

Sprawy krajowe.

(Mianowania. — Ułaskawienie. — Patent Cesarski względem wymiany drobniejszych banknotów. — Wymiana banknotów mniejszych.)

Wiedeń, 28. grudnia. Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z 14. b. m. potwierdzić najłaskawiej nowy wybór *Franciszka Wężyka*, na prezydenta c. k. Towarzystwa naukowego w Krakowie na rok 1859.

— Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z 21. b. m. opuścić najłaskawiej resztę kary więźniowi Antonio Bediardini, skazanemu na trzyletnie ciężkie więzienie w karnym domu w Wenecyi, i najwyższy ten akt łaski wykonano natychmiast.

— *Gazeta wiedeńska* ogłasza następujące rozporządzenia cesarskie z dnia 26. grudnia 1858 roku względem ściągnięcia wszystkich na konwencyjną monetę opiewających banknotów austryackiego narodowego banku.

„Odnośnie do Mego rozporządzenia z dnia 30. sierpnia 1858 roku (Dziennik ust. państwa nr. 131) rozporządzam po zasięgnięciu rady moich ministrów i po wysłuchaniu rady Mego państwa, co następuje:

1) Na ściągnienie i wyjęcie z obiegu na konwencyjną monetę opiewających banknotów po 5, 2 i 1 złr. wyznacza się dzień 31go grudnia 1859 roku.

2) Austryacki narodowy bank został upoważnionym wydawać banknoty opiewające na 1 złoty austr. waluty aż do kwoty 100 milionów złotych w miarę ściągania swych na konwencyjną monetę opiewających banknotów po 5, 2 i 1 złr.

3) Ponieważ pokrycie przepisane w §. 3 Mego rozporządzenia z dnia 30. sierpnia 1858 roku nie może być zastosowane do banknotów po 1 złotym austr. waluty, zatem aż do ich całkowitego umorzenia, służyć mają na osobne zupełne pokrycie tych banknotów wszystkie austryackiemu narodowemu bankowi oddane dobra państwa. Dochody tych dóbr mają być obrócone wyłącznie na umorzenie banknotów po 1 zł. austr. waluty.

4) Te banknoty po 1 zł. austr. waluty mają być zresztą uważane w każdym względzie na równi z bankuotami po 1000, 100 i 10 zł. austr. waluty i tymczasowo są przeznaczone do wyrównania i małego obrotu na tak długo, dopóki srebrna w obieg puszczana waluta nie będzie dostateczną na zaspokojenie tych potrzeb.

5) Aż do całkowitego ściągnięcia wszystkich w obiegu znajdujących się, na konwencyjną monetę opiewających banknotów austryackiego narodowego banku, doznawać mają te banknoty wszelkiego w §. 4 Mego rozporządzenia z dnia 30. sierpnia 1858 roku przyzwolonego uwzględnienia, że będą przyjmowane nie tylko w wszystkich publicznych kasach, ale oraz, że przy wszystkich płacach w austryackiej walucie, mają być przyjmowane w całkowitej nominalnej wartości w stosunku 105 złotych austr. waluty do 100 złr. konwencyjnej monety.

Zaś z dniem 2. stycznia 1859 roku ustaje ważność przepisów patentu z dnia 2. czerwca 1858 roku względem wszystkich na konwencyjną monetę opiewających banknotów austryackiego narodowego banku.

Wiedeń, 26. grudnia 1858 r.

Franciszek Józef, m. p.

Hrabia Buol Schauenstein m. p. Baron Bruck m. p.

Z najwyższego rozporządzenia
Baron Ransonnet m. p.

— Dalej podaje *Gazeta wiedeńska* następujące z dnia 27go grudnia 1858 ogłoszenie austryackiego banku narodowego: Na mocy najwyższego rozporządzenia z 26. grudnia 1858 względem ściągnięcia z obiegu banknotów monety konwencyjnej po 5, 2 i 1 złr., tudzież względem wydania banknotów po Jednym Złotym waluty austryackiej, wydała dyrekcya banku z przyzwoleniem w. ministeryum finansów następujące przepisy:

1) Wszystkie kasy bankowe w Wiedniu i w krajach koronnych zaczną przy wyrównaniu kwot niżej dziesięciu złotych waluty austryackiej wydawać odtąd noty po Jednym Złotym waluty austr.

(Szczegółowe opisanie not uprzyw. austr. banku narodowego po jednym złotym walut. austr. podamy poźniej.)

2) Banknoty po Jednym Złotym walut. austr. wymieniane będą na żądanie w głównej kasie wiedeńskiej każdego czasu na monetę srebrną w zupełnym walorze.

3) Wydanie tych not nastąpi ze strony kas bankowych przedewszystkiem w drodze wypłaty, pokąd rozpoczęte już i z wszelkim pospiechem wykonywane wytłoczenie ich nie dozwoli także i na prostą ich wymianę za inne noty.

4) Banknoty monety konwencyjnej po 100, 50, 10, 5, 2 i 1 złr. wymieniane będą od 3. stycznia 1859 do 30. listopada 1859 w kasach bankowych w Wiedniu, Pradze, Bernie, Peszcie, Tryeście, Lwowie, Gradcu, Lincu, Inspruku, Temeswarze, Hermansztadzie, Kronsztadzie i Zagrabiu na noty waluty austryackiej, a to w stosunku 100 złr. m. k. za 105 zł. waluty austryackiej.

5) Od stycznia do 30. listopada 1859 przyjmowane będą te banknoty monety konwencyjnej tak w pomienionych kasach bankowych, jak niemniej i w innych filialnych, eskontowych i pożyczkowych zakładach banku jak potąd tak i nadal w drodze wypłaty.

6) Od 1. do 31. grudnia 1859 przyjmowane będą w drodze wypłaty lub zamiany za noty waluty austryackiej już tylko w kasach bankowych w Wiedniu.

7) Po 31. grudnia 1859 udać się należy w tej mierze wprost do dyrekcyi bankowej w Wiedniu.

8) Bank narodowy zastrzega sobie wymianę w głównej kasie bankowej w Wiedniu not waluty aystryackiej, na żądanie właścicieli, także i na zjednoczone monety złote (korony i pół korony) według bieżącego ich kursu kasowego, i przyjmowanie tych monet złotych w równy sposób także i przy wypłatach do banku narodowego.

Portugalia.

(Akta w sprawie Charles Georges.)

Wbrew doniesieniu dzienników niektórych, jakoby rząd portugalski wzbraniał się przedłożyć Kortezom akta w sprawie okrętu „Charles Georges," pisze korespondent dziennika *Times* z Lizbony z dnia 18. grudnia:

„Przedłożono już Kortezom księgę niebieską w sprawie okrętu „Charles Georges," która też dnia wczorajszego była głównym przedmiotem rozpraw wytoczonych względem ułożenia adresu. Opozycya bije w to najmocniej, że się nie udano równocześnie do rządu angielskiego; wezwanie Anglii byłoby zdaniem opozycyi przywiodło ze względu stosunków jej do Portugalii wynikających z traktatu — do interwencyi, jaka była potrzebna, by zapobiedz wiadomej groźbie gabinetu francuskiego."

Korespondent przytacza dalej z pewnem ubolewaniem notę p. Henryka Howard'a, posła angielskiego w Lizbonie — do gabinetu Loulé, w której doradzał, by niezwłocznie i bez rozgłosu uczyniono zadość żądaniom Francyi. Lecz było to z wielkim honorem dla Portugalii — dodaje korespondent, że gabinet p. Loulé odrzucił propozycyę sądu rozjemczego co do kwestyi pieniężnej, kiedy Francya nieprzyjęła wprzód już sądu takiego w głównej kwestyi, obchodzą-

cej przedewszystkiem godność kraju. Sądzę, że dyplomacyi była niemiłą otwarta mowa margrabi de Loulé o żądaniach Francyi, i dlatego też przyjęła niechętnie wstępne paragrafy okolnika z 25go października, w którym J. Excel. oświadcza, że spór wyniknał z powodu „zagrabienia okrętu francuskiego, który przytrzymano w jednym z portów portugalskich wtenczas, kiedy niewolników kupował wbrew postanowieniom dekretu z 10. grudnia 1836 i wydanym przez gubernatora w Mozambique rozkazom, o których rząd francuski wcześnie uwiadomiono.“ Okolnik ten jest ostatnim dokumentem w księdze niebieskiej, z wyjątkiem kwitu francuskiego oficera okrętowego, któremu wydano okręt „Charles Georges“ i kapitana Rouxel'a.“

Hiszpania.

(Czynności w Kortezach. — Nowiny dworu.)

Madryt, 19. grudnia. Senat przyzwolił na zarys adresu w odpowiedź na mowę od tronu 103 głosami przeciw 28. Siedmdziesięciu deputowanych z partyi progresistów i zjednoczonej unii liberalnej postanowiło rząd wspierać. Bankiety i zgromadzenia odbywają sie jedne po drugich.

Według telegraficznej depeszy z Paryża odrzucono 158 głosami przeciw 17 propozycyę, którą Moyano przedłożył Kortezom względem wykonania konkordatu.

— Jutro, jako w siódmą rocznicę urodzin księżniczki Asturyi, będzie w pałacu wielki bal dla dzieci (baile de ninos). Ten trwa do 1 godziny po północy, poczem zaczynają tańczyć starsi. Hrabia Jala, majętny w Madrycie zamieszkały Mexykanin, ofiarował Królowej w upominku dla Jej dostojnej córki wielką szopkę (un nacimiento) z wosku, nad którą pracowano w Mexyku rok cały. Składa się z 803 figurek i w swym rodzaju jest prawdziwie mistrnem dziełem sztuki. Osobliwie postać najświętszej panny odznacza się łagodnym i skromnym wyrazem oblicza.

— Hrabia Paryża przyjechał temi dniami z Anglii do Kadyxu i jakiś czas zabawi u swego stryja księcia Montpensier w Sevlii.

Anglia.

(Przerwanie telegrafu. — Ostindyjska kompania. — Śledztwo spiskowe. — Korespondencye z Neapolu.)

Londyn, 25. grudnia. Telegraficzna komunikacya między Maltą i Cagliari przerwała się nagle z niewiadomych przyczyn. Najpodobniejsza do prawdy, że w pobliżu Malty zaczepiła kotwica o drut telegrafu i uszkodziła go a może nawet przerwała. Dla tej przerwy nadejdą przyszłe telegramy indyjskie o 2 dni poźniej niż zwykle do Londynu. Odległość między Maltą i Cagliari wynosi 300 mil.

— Korespondent *Gaz. powsz.* opisuje smutne zgromadzenie dawnych dyrektorów kompanii indyjskiej, którzy się d. 20. grudnia pod prezydencyą pułkownika Sykes zebrali dla narady jak ma nadal być prowadzony regulamin czynności kompanii. Posiedzenie nie zalecało się bynajmniej wesołością jak dawniej kiedy się członkowie zbierali w sali swej audencyonalnej; dziś w przybocznym pokoju ściśnieni, usiłowali żartami pokrywać bolesny stan położenia swego. P. Crawshay zajął głos: „Kiedy więc ostindyjska kompania potępiona na życie, zachodzi pytanie: jak mamy żyć?“ — P. Jones na to: „oh! sprawdziło się co *Times* powiedział: zeschliśmy się w korporacyę poborców dywidendy. Ale takie nieszczęście jak poborcy dywidendy, da się z niejakimś stoicyzmem znosić.“ — Lecz obok tych żartów, nic nieuradzono jak nadal kompania ma się zachowywać.

— W Irlandyi uwięziono teraz także i młodą dziewczynę, nazwiskiem A. Walton za to, że w odezwach pisemnych miała wzywać wojskowych do powstania i buntu. Osadzono ją w Cloumel, lecz słychać, że jest obłąkana. Uwięzionych w Cork przesłuchywano przy drzwiach zamkniętych, a dziennikarstwu wzbroniono przystępu. Przesłuchanie świadków potrwa zapewne dni kilka, i idzie przedewszystkiem o to, czyli zbierano się na bezprawne zgromadzenia tajne, i czy odbywały nocne ćwiczenia bronią. Do pierwszej winy już się podobno niektórzy przyznali, lecz by schodzili się nocną porą na ćwiczenia bronią, tego im jeszcze nieudowodniono. W Kings County porozsyłano listy groźne do większych posiadaczy gruntowych.

— Korespondent dziennika *Daily News* pisze z Neapolu pod dniem 18. b. m.: *Corriere mercantile* donosi właśnie, że lord Stratfort schodzi się często z familią królewską, i że doradzał Królowi przedsięwziąć nową rekrutacyę. Wiem jednak z najpewniejszego źródła, że lord Stratford nieoddawał wizyty żadnemu członkowi familii królewskiej. Z hrabią Trapani zeszedł się na prywatnem soire i był mu przedstawiony. Zresztą znosił się także, ale za pośrednictwem trzeciej osoby z hrabią Aquila, naczelnym admirałem floty neapolitańskiej, i to tylko dla odwzajemnienia grzeczności, że okrętowi „Curaçao“ dozwolić zawinąć do zamkniętej zwykle obcym okrętom części portu. Słabość lady Stratfordt była jedyną przyczyną pobytu w Neapolu, ale teraz pozdrowiała już i zapewne w przyszły poniedziałek (20. b. m.) odjedzie do Rzymu, gdzie zamyśla przepędzić zimę i ma już przygotowane pomieszkanie. Podaję wszystkie te szczegóły, ponieważ utrzymywano tu, jakoby lord Stratfordt bawił w Neapolu dla odnowienia stosunków dyplomatycznych, i możnaby przeto sądzić po odjeździe jego, że zamiar ten nie udał się, i że rząd angielski działał tu bez wiedzy Francyi.“

Francya.

(Nowiny dworu. — W. książę Konstanty w Marsylii. — Wiadomości bieżące.)

Paryż, 25go grudnia. W Tuileryach obchodzono uroczystość Bożego Narodzenia znowu na sposób niemiecki. Zresztą szerzy się coraz bardziej moda „drzewek kolędnych“ za przykładem z góry.

— Pan Bellia, pełnomocnik wyspy Reunion w Paryżu, podał się do dymisyi.

— Wielki książę Konstanty przybył do Marsylii. Jak donosi *Patrie*, zamierza Książę zwiedzać z flotą rosyjską porty hiszpańskie. i przy tej sposobności zjechać do Madrytu, by oddać wizytę Królowej hiszpańskiej.

— Hrabia Persigny, który obecnie bawi z małżonką w Londynie, odjedzie na zimę do Włoch.

— Wyrok sądu apelacyjnego w procesie Montalemberta opiewa według *Kolońskiej Gazety* jak następuje:

Sąd zważywszy, iż jeżeli ustawa obywatelom państwa przyznaje prawo roztrząsać ustawy i czynności rządu, ustawy prasy zakazują i karzą targnięcie sie na fundamentalne zasady naszych instytucyi politycznych, na przynależne naczelnikowi państwa uszanowanie, na przynależną ustawom powagę, niemniej jak podżeganie do nienawiści i pogardy rządu, zważywszy, iż w artykule Korespondenta pod tytułem: „Debata nad Indyami w parlamencie angielskim“, ogłoszonym w zeszycie z 25. października 1858, który jest poświęcony rozpoznawaniu kwestyi polityki zagranicznej, znajduje się kilka ustępów przesiąkłych goryczą i duchem oszczerstwa, w których autor usiluje poniżać Francyę, jej rząd i ustawy, iż w namienionym artykule znajdują się targnięcia na przynależną ustawom powagę i na nietykalność praw, które ją uświęciły, mianowicie na stronicach 215 i 258, gdzie nasze prawodawstwo określono następującemi słowy: „Comme ne laissant la faculté de parler que par ordre et par permission, sous la salutaire terreur d'un avertissement d'en haut, pour peu qu' on ait la témérité de contrarier les idées de l'autorité ou celles du vulgaire“, a następnie: „Comme rendant impossible la discussion quotidienne entre des organes dont quelques-uns seulement auraient le droit de tout dire et seraient toujours conduits plus ou moins volontairement à attirer leurs adversaires sur un terrain, où les attend le bâillon officiel“; — targnięcia się, których ogłoszenie w dzienniku przeznaczonym do sprzedania i rozszerzenia, stanowią przestępstwo, które jest przewidziane i ukarane artykułem 3. ustawy z 29. lipca 1849, że w związku tegoż artykułu i na wspomnionych stronicach zawarte są podburzania do nienawiści i pogardy rządu, przestępstwa przewidziane artykułem 4tym ustawy z 11. sierpnia 1848, mianowicie na następujących stronicach: Stronica 205, gdzie autor oświadcza: „Que, quand le marasme le gagne et quand il étouffe sous le poids d'une atmosphère chargée de miasmes serviles et corrupteurs, il court respirer un air plus pur et prendre un bain de vie dans la libre Angleterre“, stronica 210, gdzie Francyi zarzuca, że odtraciła od siebie polityczne i komunalne swobody, podczas gdy Anglia zachowała je w Kanadzie; stronica 261, gdzie porównywa Francuzów „z gnuśną trzodą owiec, która się cierpliwie daje strzydz i pod milczącem cieniem osłabiającego bezpieczeństwa zasypiać“; stronica 260, 261 i 266, gdzie daje do zrozumienia, że „Francya podlega upokorzającemu opiekuństwu, a pozbawiona jest panowania światła, prawa i wolności“; — co do głównego punktu pod względem targnięcia się na powszechne prawo głosowania, na prawa i powagę, jakie Cesarzowi na mocy konstytucyi przysłużają, zważywszy, iż obwinienie nie jest dostatecznie usprawiedliwione, zważywszy, że przestępstwa, o które hrabia Montalembert jest pomówiony, za ogłoszenie potępionego artykułu w numerze dziennika *Correspondant* z 25. października 1858, który został sprzedany i rozpowszechniony, pierwszy sędzia źle ocenił, — że wyrok, przeciw któremu założono rekurs, niesłusznie ogłosił hrabię Montalemberta głównym sprawcą przysądzonych mu przestępstw, w równy sposób jak Douniol, żerant dziennika *Correspondant*, — że, co się tyczy przestępstw, które przez prasę popełnione zostały, ogłoszenie, z czego właściwie szkoda wynika, i bez której nie może nastąpić żadne ściganie, uważa za przedstawiające główne przestępstwo; że szczególniej w dziennikach politycznych, które składają kaucyę i mają odpowiedzialnych żerantów, artykuł 8 ustawy z 18. lipca 1828 względem dzienników ogłasza żerantów dzienników wyraźnie odpowiedzialnymi za wszelkie ogłoszenia w dziennikach, które redagują i zastępują osobiście, gdyż zastrzeżone jest prawo ścigania autora w tym wypadku, jeżeli dostarczaniem środków przyczynił się dobrowolnie do ogłoszenia; zważywszy, iż hrabia Montalembert uznaje, że był autorem artykułu, który jest przedmiotem procesu, że dał go Douniolowi do ogłoszenia, że tym sposobem z umysłu dał Douniolowi środek stać się winnym przestępstw wynikających z ogłoszenia artykułu, i tak dopuścił się współwiny obudwu wyżorzeczonych przestępstw, że w skutek tego jest powód zastosować do hrabi Montalemberta artykuł 4. dekretu z dnia 11go sierpnia 1848 roku, artykuł 3. ustawy z dnia 25 lipca 1849 roku artykuł 59 i 60 kodexu karnego i artykuł 365 procedury sądu karnego, które prezydent odczytał; zważywszy, iż jest powód złagodzić karę wymierzoną hrabi Montalembertowi, ponieważ jedno z zarzuconych mu przestępstw zostało usunięte: odrzucił trybunał rekurs, i poprawiając uwalnia hr. Montalemberta od głównego punktu zaskarżenia (targnięcia się na zasadę powszechnego prawa głosowania, oraz na prawo i zwierzchnictwo przysłużające Cesarzowi na mocy konstytucyi) łagodzi wymierzoną hr. Montalembertowi karę więzienia na trzy miesiące, potwierdza karę pieniężną wymierzoną w pierwszej instancyi, zasądza hr. Montalemberta na koszta obu instancyi, a czas osobistego aresztu, który może być zastosowany na pokrycie kary pieniężnej wyznacza na 1 rok.

Holandya.

(Stany luxemburskie.)

Luxemburg, 20. grudnia. Rząd holenderski poniósł dziś znów klęskę. Stany przyjęły 15 głosami przeciw 5 propozycyę p. N. Metz względem rekury tych sędziów, którzy mieli udział w zamachu stanu, jak dalece sprawa sporna toczy się o rozpoznanie tego zamachu i dalszych następności. Rząd oświadczył wyraźnie, że propozycyi tej nie przyjmuje. Właściwych obrad w tej mierze nie było żadnych.

Niemce.

(Zwołanie izb.)

Rozporządzeniem królewskiem zwołano obie izby sejmu krajowego w Bawaryi na dzień 15. stycznia. Dziedzicznego radźcę państwa, barona Schenk-Stauffenberg'a mianowano na czas sejmu krajowego pierwszym prezydentem izby radźców państwa.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Stan zdrowia Jej Mości Cesarzowej.)

Petersburg, 22. grudnia. Najnowszy buletyn z dnia wczorajszego o stanie zdrowia Jej Mości Cesarzowej matki jest taki: „Wczoraj przy większym mrozie wzmogła się znów febra u Jej Mości Cesarzowej Alexandry Feodorowny z kaszlem także silniejszym. (Podp.) Lekarz przyboczny Dr. Karell.“

(Uchwały komitetu w sprawie poddaństwa.) (Dokoń.)

Rozd. IV. Organizacya zagród chłopskich. Szlacheccy dziedzice pozostawią zagrody chłopskie (t. j. grunt, na którym stoją budynki wraz z ogrodem) w posiadaniu gmin, i przyznają im: 1) prawo dziedzicznego i stałego używania za opłatą 3% od wartości ogólnej gruntu; 2) prawo niezwłocznego oszacowania za pomocą osobnych komisyi pod kierunkiem członków komitetu, i utworzonych z dwóch szlacheckich dziedziców i z dwóch włościan z sąsiedztwa; 3) prawo spłacenia przychodu uiszczeniem dziedzicowi kapitału, po czem włościanin stanie się już stanowczo właścicielem zagrody. Rozdział ten dał powód do zaciętych sporów między liberalnem w komitecie stronnictwem i między reakcyjnem. Reskryptem chciano „prawo“ spłacenia podciągnąć pod rubrykę „zobowiązania“, i tego też domagało się stronnictwo liberalne; widziało się jednak być znaglone do ustąpienia jak na teraz w tej mierze domaganiu się strony przeciwnej, by przynajmniej uratować dla włościan prawo „stałego“ używania. Rozd. V. Podział gruntów między włościany. Włościanom należącym do jednego dziedzica przysłużać ma w ogóle lub w szczególności — według woli dziedzica — prawo stałego i dziedzicznego używania w stosunku takim: 1) dziedzice, których posiadłość gruntowa przenosi w przecięciu po sześć „desiatyn“ na każdego mieszkańca płci męzkiej (duszę), wydzielić mają po dziewięć desiatyn na każdy „dym“ (chałupę), to jest dla każdego włościanina mającego lat 20 do 55; 2) dziedzice, którzy mniej mają niż po sześć desiatyn na duszę, muszą włościanom oddać dwie trzecich części swych gruntów; 3) dziedzice, których dobra tak mocno są zaludnione, że nawet po ustąpieniu dwóch trzecich części gruntów nie przypadłoby na każdą chałupę przynajmniej po pięć desiatyn, mają odstąpić dwie trzecich części swej własności, a mieszkańce chałup wyłączonych losem od podziału, mają prawo wydalić się, gdzie tylko zechcą; 4) dziedzice przyznają włościanom prawo pobierania drzewa potrzebnego po cenie naprzód ustanowionej. Roz. VI. Zobowiązania włościan. W odwet za grunta pozostawione włościanom do stałego użytkowania obowiązani są obdarzeni do odbywania ręcznej pańszczyzny dni dziesięciu z jednym koniem i dziesięciu pieszych dni roboczych od każdej desiatyny (zaczem od 9ciu desiatyn przypada 90 dni roboczych z koniem, 90 dni pieszych); 2) cena dni roboczych postanowiona będzie w każdym dystrykcie. Cena jednego dnia pańszczyznianego jest trzecią częścią ceny jednego dnia wolnej pracy; 3) włościanom przysłuża to prawo, że od 7go roku ich usamowolnienia mogą dziesiątą część należącej się od nich pańszczyzny spłacać ziemiopłodami; 4) te zobowiązania włościan ustanawia się raz na zawsze. Rozd. VII. Organizacya stosunku tak zwanych poddanych domowych. Równie i poddanym domowym przyznaje się prawa obywatelskie, lecz muszą się wprzód przez lat 10 wysługiwać swemu dziedzicowi. W ciągu tego czasu mogą się jednak wykupić, a właściwie od tej wysługi uwolnić: mężczyzni za złożeniem 300 rubli, a kobiety 120 rubli. Rozd. VIII. Organizacya gminy wiejskiej. Rozd. IX. Prawa dziedziców szlacheckich i stosunek ich do gminy. Dziedzic będzie głową gminy. Przysłuża mu prawo zaprzeczenia uchwałom gminy. Prawo to jednak ograniczono w ten sposób, że w razie zaprzeczenia dziedzica wytoczona być ma cała sprawa w innej instancyi złożonej z deputowanych szlachty i włościan. Rozdział X. traktuje nareszcie o trybie i środkach wykonania tych rozporządzeń.

Uchwały te uważać można w ogóle za zwycięztwo obrońców emancypacyi, t. j. przyjaciół postępu i wolności, odniesione nad ich przeciwnikami. Do powodzenia tej sprawy przyczynił się bardzo wiele i przedewszystkiem hr. Piotr Pawłowicz Szuwałow, marszałek szlachty gubernii petersburgskiej i prezydent komitetu w sprawie usamowolnienia włościan. Na czele stronnictwa przeciwnego i reakcyjnego stał Płatonow, którego podczas rozpraw wspierała znaczna część członków i przyczyniła się przez to tylko do zmarnowania czasu.

Grecya.

(Otwarcie izb.)

Ateny, 18. grudnia. Izby rozpoczęły już swe obrady, a izba niższa wotowała już kilka projektów. Siłę zbrojną na lądzie podano na rok 1859 w liczbie 10.268 żołnierza, a marynarka liczy łącznie z oficerami wyższymi i z podoficerami, tudzież z majtkami 1340 ludzi. Na rok przyszły przyzwolono też nowy zaciąg 2130 rekrutów dla armii i marynarki.

Turcya.

(Stan rzeczy w Multanach. — Ściągnięcie pieniędzy papierowych.)

O stosunkach w Multanach pisze *Journal de Constantinople*: „Doniesienia z Multan wcale nie są pomyślne, a kajmakamia potąd jeszcze w niezgodzie. Instrukcye wysłane z Konstantynopola dnia 19. października najprzód telegraficznie, a później w obszerniejszych depeszach, niewiele sprawiły. Spodziewać się jednak należy, że ten niepomyślny stan rzeczy długo niepotrwa. Wszystkie mocarstwa, które podpisały traktat paryski postanowiły jednomyślnie przyczynić się usilnie do zapobieżenia temu nieładowi.“

Dziennik *Journal de Constantinople* zawiera dalej następujące ogłoszenie urzędowe:

„Rozeszła się pogłoska, jakoby rząd turecki zamierzał wydać nowe kajmy po 50 piastrów i zastąpić tem kajmy po 10 i 20 piastrów. Pogłoska ta jest całkiem bezzasdna. Rząd cesarski nie myśli o wydaniu kajmów po 50 piastrów, i nie odstąpi od raz powziętego postanowienia co do zupełnego ściągnięcia kajmów. Zastąpienie dawnych kajmów po 10 i 20 piastrów nowemi miało ułatwić tylko wyszukanie kajmów fałszywych i zupełne wszystkich kajmów ściągnięcie z obiegu, a o czem dawniej już publiczność uwiadomiono.“

Azya.

(Doniesienia z Indyi. — Skutki proklamacyi królewskiej.)

Z obozu lorda Clyde nadeszły listy z doniesieniem, że lord wróci do Anglii w towarzystwie szefa jeneralnego sztabu, sir R. Mansfielda; można zatem wnosić, że kompania ukończy się wkrótce. Zdaje się, że powodem tych pomyślnych widoków jest zbawienny skutek królewskiej proklamacyi, względem której między innemi pisze dziennik *Hurkaru*: „Z największą radością zawiadomić możemy naszych czytelników, że amnestya w Oudzie najpożądańsze wywiera skutki; naczelnicy zaczynają wydawać broń swoją. Widoczna także i między ludnością, że proklamacya Królowy znalazła wszędzie dobre przyjęcie. I tak na d. 20. b. m. przesłano Królowy z Punx (Bombaj) adres wierności z podpisem mniej więcej 1500 krajowców. Przy tem wszystkiem nadchodzą zawsze jeszcze posiłki wojsk; statek „Wiktoria“ zawinął temi dniami z 190 artylerzystami i 320 ludźmi angielsko-niemieckiej legii z Przylądku dobrej nadziei.“

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 28. grudnia. *Monitor* dzisiejszy ogłasza dekret, którym Cesarz Napoleon ponawia teraz po stanowczem wymierzeniu kary ułaskawienie hrabi Montalemberta rozciągając je zarazem na nakładcę Donniola. — Podług najnowszych wiadomości z Kochinchiny gotował się admirał Rigault opuścić Tourane i uderzyć na stolicę Hue. Powietrze sprzyja wyprawie.

Rzym, 22. grudnia. Wielką księżnę Maryę Mikołajewnę witano za przybyciem do Rzymu w imieniu Jego Świątobliwości, a nazajutrz przyjmował ją sam Ojciec święty na Watykanie.

Neapol, 22. grudnia. Cztery fregaty parowe mają w połowie miesiąca stycznia wyruszyć naprzeciw dostojnej Narzeczonej Jego królewicz. Mości Następcy tronu i towarzyszyć jej do Monfredonii lub do Bari. Jego Mość Król wyjedzie 12go z Neapolu dla zwiedzenia kilku prowincyi, poczem zabawi w Foggii aż do przybycia Nowożeńców.

Belgrad, 27. grudnia. Podług doniesienia prywatnego odwołał senat powziętą jeszcze w piątek uchwałę na korzyść księcia Alexandra. Skupczyna przygotowuje prośbę do wysokiej Porty na rzecz byłego księcia Miłosza, do którego chce wyprawić deputacyę. Na prowincyi panuje spokój. Przedwczoraj, gdy część wojska oświadczyła się za księciem Alexandrem, stanęła cała ludność tutejsza do broni, ale nie padł ani jeden strzał. Wczoraj przeniosła się familia księcia Alexandra do prywatnego pomieszkania.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 29. grudnia.

Hotel rosyjski: PP. Książę Czartoryski Witold, z Rosyi. — Dunin Aug., z Głęboki. — Prawecki Eust., z Ostrowa.

Hotel Langa: Starzewski Rudolf, doktor praw, z Krakowa. — Dr. Moritz Arnold, radca dworu i dyrektor obserwat., z Drezna. — Czermak Fryd., c. k. kapitan i Schwarzkopf Kar., lekarz pułk., z Wiednia.

Do domu zajezdnego nr. 179 3/4: Kostory Long., z Szczerca.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 29. grudnia.

PP. Hr. Baworowski Józ., do Wiednia. — Dunin Paweł, do Rosyi. — Kunaszowski Władysł., do Kutyszcza. — Lencewicz Erazm, do Zadwórza. — Netrebski Fab., do Dobrosina. — Perelli A., do Przemyśla. — Ks. Sauguszko Wład., do Tarnowa. — Turczyński Emer., do Uherzec.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 29. grudnia

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum. '''	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	320 70	+ 0 5°	92.3	zachodni	sł.	śnieg
2. god. po poł.	321.50	+ 1.2°	90.5	„	„	pochmurno
10.god. wiecz.	322 93	+ 0.4°	90.3	„	„	„

Wysokość śniegu 20.'''

TEATR.

Dziś na scenie polskiej: **„Młody mąż"** — komedja w 2 aktach z francuskiego; i **„Nowy Rok,"** komedya w 1 akcie ze spiewami.

Kurs lwowski.

Dnia 30. grudnia.

		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	31	4	34
Dukat cesarski	„ „	4	32	4	36
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	7	49	7	54
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	30	1	31$\frac{1}{2}$
Talar pruski	„ „	1	26	1	28
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	1	7	1	8
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	78	18	79	50
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	79	21	79	50
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	80	20	81	20

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 30. grudnia.

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. — —. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 83 80. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —; Metaliki po 5% za 100 zł. 84.—.; po 4$\frac{1}{2}$% za 100 zł. 74 80; po 4% za 100 zł. —. po 3% za 100 zł. —.— ; po 2$\frac{1}{2}$% za 100 zł. — ; po 1% za 100 zł. — —. Przeznaczone do loso.: z r. 1834 za 100 zł. —; z r. 1839 za 100 zł. —. zł. z roku 1854 za 100 zł. 114.75. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po 4$\frac{1}{2}$% za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł — —; po 2$\frac{1}{2}$% za 100 zł. — —; po 2$\frac{1}{4}$% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po 1$\frac{3}{4}$% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granica uprocentowane: po 5% za 100 zł — —: po 4$\frac{1}{2}$ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier 83 50; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Sławonii 83 25.; Galicyi — —; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu —.— ; innych krajów koronnych 92.40; z klauzulą losowania w roku 1867 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 1000.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 243.—; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. 1775; towarzystwa kolei żelaznej państwa 254 80; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty 86 40; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—; kolei Cisy po 200 złr. m. k. — ; — lomb.-weneck. kol. żelaz. 120.25; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa 67.50; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 518.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr. —.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesiecy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. 98.50; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. .—.; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. 86 75; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. — —; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka 101.20; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3 miesiace: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. południ. niemieck. waluty 85.90. Berlin za 100 talarów —.—. Wrocław za 100 talar. — —. Frankfurt n. M. za 100 zł. południ. niemieck. waluty 86.—. Genua za 100 lirów piemonckich — —. Hamburg za 100 marko banko 76.25. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 101.30. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. 99 50. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. 40.35. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich 14 63. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 4.79, — dukaty ces. pełnej wagi 4.78, korony 13.88. półkorony —.

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 28. grudnia.

Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% za 100 zł. . . .	80 —	80 25
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	85.40	85.50
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 „	—.—	—.—
Metaliki po 5% za 100 zł.	84.25	84.40
dtto. „ 4$\frac{1}{2}$% za 100 zł.	75.—	75.25
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	316.—	318.—
„ 1839 „ 100 „	136.50	137.—
„ 1854 „ 100 „	115.—	115.50
Renty Como po 42 lir. austr.	17.—	17 25

B. Krajów koronnych		pien.	towar.
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.	Niższej Austryi	94.—	95.—
	Węgier	83.—	84.—
	Banatu Temeskiego, Kroacyi i Sławonii	82.—	83.—
	Galicyi	83.—	83.50
	Bukowiny	81.50	82.—
	Siedmiogrodu	82.—	82.50
	innych krajów koronnych . . .	91.50	92.50
	Z klauzulą losowania w r. 1867	—.—	—.—

Akcye.

	pien.	towar.
Banku narodowego sztuka	1000.—	1002.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr . .	244.60	244.80
Niższo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	628.—	629.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1776.—	1778.—
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr. . .	254.40	254.50
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty .	86.80	87.—
Połud.-półn.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	181.50	182.—
Kolei Cisy po 200 zł m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	105.10
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zł. m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	120.—	120.50
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 200 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	67.—	67.50
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	520.—	521.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 „ „	335.—	340.—

Listy zastawne.

		pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon.	6letnie po 5% za 100 zł.	98.50	98 75
	10 „ „ 5% „ 100 „	95.—	95.50
	przeznaczone do losowania po 100 zł. . .	90.75	91.—
Banku narodowego w wal. austr.	na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	99.50	100.—
	przeznaczone do losowan. po 5% za 100 zł.	86.90	87.—

Losy.

	pien.	towar.
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę	102.—	102.10
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	103.50	104.—
Esterhazego 40 zł. m. k.	77.—	78.—
Salma 40 „ „	41.50	42.—
Palfiego 40 „ „	38.25	38.50
Clarego 40 „ „	37.80	38.—
St. Genois 40 „ „	38.75	39.—
Windischgrätza 20 „ „	24.10	24.50
Waldsteina 20 „ „	26.75	27.25
Keglevicha 10 „ „	15.60	15.90

Na 3 miesiace.

	pien.	towar.
Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	85.90	86.10
Frankfurt n. M., za 100 zł. południ.-niemieckiej waluty	86.—	86.10
Hamburg za 100 marko banko 2$\frac{3}{4}$% .	76.—	76.15
Londyn za 100 funtów szterl. 3% . .	101.40	101 50
Paryż, za 100 franków 3%	40.35	40.40

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. mennicze	4 zł.—86 cen.	4 zł.—87 cen.
Korona	13 „ —88 „	13 „ —90 „
Napoleondor	8 „ —10 „	8 „ —11 „
Rosyjski imperyał . .	8 „ —31 „	8 „ —32 „

KRONIKA.

Program z powiedzianego na niedzielę koncertu pani Róży Haagen, śpiewaczki nadwornej opery Wielkiego księcia Meklenburskiego, zawiera następujące główniejsze sztuki: 1) Popisową aryę Balfe'go (po włosku); 2) Fantazyę na temat z Lukrecyi Borgii na fortepian; 3) Poświęcenie, piosnkę Schumanna; 4) Dźwięki rodzinne, Tauberta; 5) Etude, Karola Majera; 6) Wielką aryę Mayerbeera (po francusku); 7) Deklamacyę z Saphira; 8) Trzy pieśni narodowe, węgierską, sławiańską i szwabską.

(Czynność propagandy katolickiej.) Propaganda katolicka we Francyi rozwija obecnie nadzwyczajną czynność Według wykazu zawartego w ostatnim numerze dziennika „Annales de la Propagation de la Foi" wysłano od dnia 26 lipca do 1. września b. r. w misyi: 37 księży rozmaitych zakonów, lub kongregacyi; z tych 21 do Chin, 4 do Stanów zjednoczonych, 1 do północnej Ameryki, 2 na wyspy sandwichskie, 3 do nowej Seelandyi, 2 na centralną Oceanią, 5 do Nowej Kaledonii; dalej 19 braciszków: z tych 6 do Stanów zjednoczonych, 2 do Tahiti, 2 do Nowej Seelandyi, 3 na centralną Oceanię, 5 do Nowej Kaledonii; oraz 35 sióstr, z tych 10 na wyspy sandwichskie, 3 do Indyany w północnej Ameryce, 2 do Iki, 8 do Limy 4 do Santiago, 2 do Valparaiso, 3 do centralnej Oceanii i 5 do nowej Kaledonii.

(Straszni goście.) Na dniu 12. b. m. powstał w mieście Rheims nadzwyczajny popłoch, z tego że wpadło do miasta pietnaście dzików. Natychmiast uderzono w dzwony na gwałt i wszystko rzuciło się do broni rozmaitego rodzaju: łopaty, cepy, żelazne drążki, palna broń różnego kształtu i t. p. Sześć sztuk ubito, innym powiodło się uciec za miasto. W lesie Montchenot wyprawiano wielką obławę, dziki zatem wpadły do miasta szukać schronienia. Przytem wszystkiem niewydarzyło się żadne nieszczęście, tylko jeden człowiek lekką odniósł ranę.

Do dziesiejszej Gazety załącza się „Spis rzeczy zawartych w Dodatku tygodniowym z roku 1858."

Przepis dla Kantoru Gazety lwowskiej.

Kantor Gazety lwowskiej przyjmować może w prenumeracie kwartalnej z pocztą, tylko taką kwotę, która odpowiada prenumeracie rocznej z pocztą *20 złotych w austr. walucie.* — Uprzedzić zatem winien Kantor szanownych abonentów, że zaliczki nie uzupełniające *5 złot. waluty astr.* kwartalnie, uważane być muszą *za miesięczne*, a tem samem kwota nie uzupełniająca przedpłaty za trzeci miesiąc kwartału, złożona zostanie tymczasowo w depozycie aż do uzupełnienia swego.

Główny Redaktor ***M. Szrzeniawa Sartyni.***

Z c. k. galic. drukarni rządowej.